

Kaitseministri määruse „Kaitseväekohustuslasele antava identifitseerimiskoodi moodustamise ning kaitseväekohustuslase teavitamise alused ja kord“ eelnõu SELETUSKIRI

1. Sissejuhatus

Eelnõuga kehtestatakse kaitseväekohustuslasele identifitseerimiskoodi moodustamise ja kaitseväekohustuslase teavitamise alused ja kord. Seni oli identifitseerimiskoodi moodustamise kord ja alused kehtestatud kaitseministri 21.12.2012 määrusega nr 24 „Kaitseväekohustuslasele antava identifitseerimiskoodi moodustamise ning kaitseväekohustuslase teavitamise alused ja kord“. Eelnõuga uuendatakse identifitseerimiskoodi moodustamise ja isikuplaadi väljastamise korda tulenevalt muutunud praktikast. Kuna identifitseerimiskoodi moodustamise korras tehakse võrreldes seni kehtinud määrusega ulatuslikke muudatusi, tunnistatakse määruse eelnõu kehtestamisel kaitseministri 21.12.2012 määrus nr 24 kehtetuks.

Määrus kehtestatakse kaitseväeteenistuse seaduse § 2 lõike 6 alusel.

Määruse eelnõu ja seletuskirja kavandi on ette valmistanud Kaitseressursside Ameti inimvara planeerimise osakonna kaitseväeteenistuse nõunik Gerli Morell (e-post gerli.morell@kra.ee). Kaitseministeeriumis vastutab eelnõu koostamise eest õigusosakonna õigusloome nõunik Elise Saar (e-post elise.saar@kaitseministeerium.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kuuest paragrahvist.

Eelnõu §-s 1 sätestatakse identifitseerimiskoodi koosseis ja koodi moodustamise põhimõtted. Identifitseerimiskood moodustatakse kaitseväekohustuslastele ja kaitseväekohustust võtta soovivale isikule tema andmete kandmisel kaitseväekohustuslaste registrisse. Kaitseväekohustuslaste register on andmekogu, mille eesmärk on pidada arvestust kaitseväekohustuslaste, kaitseväekohustust võtta soovivate isikute, kaitseväekohustuse täitmise ning kaitseväeteenistuse seaduses (edaspidi KVTS) ettenähtud toimingute ja otsuste tegemise üle ning tegevteenistusse asumise nõuetele vastavuse kohta.

Kaitseväekohustuslane on kutsealune, 18–60-aastane meessoost isik, kaitseväekohustust võtnud üle 18-aastane isik, tegevteenistuses olev üle 60-aastane isik, kes ei ole ületanud piirvanust ning piirvanuse ületanud tegevväelane, kes on Vabariigi Valitsuse või valdkonna eest vastutava ministri nimetataval ametikohal, kuni ametikohalt vabastamiseni.

Kaitseväekohustust võtta sooviv isik on isik, kellel seadusest tulenevalt kaitseväekohustust ei ole aga soovib seda võtta vabatahtlikult.

Identifitseerimiskood on vajalik isiku tuvastamiseks kaitseväeteenistuse kohustuse täitmisel. Identifitseerimiskoodi moodustavad isikukood ja riigi tunnusena tähis „EST“.

Eelnõu § 2-s sätestatakse, et identifitseerimiskoodile võib lisamärkena kanda andmed isiku veregrupi ja reesusfaktori kohta ning andmed isiku usutunnistuse kohta vastavate andmete olemasolul.

Tulenevalt Genfi I konventsiooni artiklist 16 on isikuplaadi eesmärk tuvastamiskohustuse nõude täitmine, mis on iga riigi kohustus rahvusvahelise õiguse alusel.¹ Võrreldes enne kehtiva määruse jõustumist olid isikuplaadi väljastamiseks kohustuslikud andmed isikukood, riigi tunnuseks tähis „EST“, veregrupp ning reesusfaktor. Hetkel kehtiva määruse kohaselt muudetakse veregrupp ja reesusfaktor lisamärgeteks, mida kantakse isikuplaadile juhul, kui need andmed on olemas. Muudatuse eesmärk on välistada olukordi, kus isik jääb isikuplaadist ilma seetõttu, et tal puuduvad andmed veregrupi ja reesusfaktori kohta.

Andmed usutunnistuse kohta esitab isik vabatahtlikult. Veregrupi ja reesusfaktori andmed saadakse tervise seisundi hindamise käigus või kui veregrupi määrab muu tervisehoiuteenuse osutaja. Mõlemal juhul on kande tegemise aluseks veregrupi määranud tervisehoiuteenuse osutaja poolt esitatud dokument.

Eelnõu §-s 3 kirjeldatakse, mil moel ja millises järjestuses identifitseerimiskoodi andmed isikule väljastatavale isikuplaadile kantakse. Identifitseerimiskood kantakse kahele omavahel murdmisega eraldatavale identsele metallist plaadile vastavas järjekorras, ülalt alla: isikukood, riigitunnus ja sinna lisanduvad isiku veregrupp ja reesusfaktor ning usund vastavate andmete olemasolu korral.

Kaitseväekohustuslast teavitatakse identifitseerimiskoodi moodustamisest kaitseväekohustuslaste registri kaudu (eelnõu § 4).

Eelnõu §-s 5 sätestatakse isikuplaadi väljastamise kord.

Isikuplaat väljastatakse kutsealusele või kaitseväekohustust võtta soovivale isikule ajateenistusse asumise korral. Lisaks väljastatakse isikuplaat kaitseväekohustuslasele reservteenistusse kutsumisel, tegevteenistusse võtmisel ning kaitseväekohustust võtta soovivale isikule sõjaaja ametikohale nimetamisel, kui neile ei ole isikuplaati varem väljastatud.

Isikuplaat väljastatakse selleks õigustatud isikule esimesel võimalusel.

Isikuplaatidega varustamist, jaotamist, arvestust ja väljastamist korraldab Kaitseressursside Amet.

Isikuplaat väljastatakse esmakordselt tasuta. Kui kaitseväekohustuslane, kellele on juba isikuplaat väljastatud, soovib hiljem tellida uue isikuplaadi (näiteks kaotamise korral), on tal võimalik isikuplaat tellida oma kulul Kaitseressursside Ameti lepingupartnerilt.

Eelnõu § 6 tunnistatakse seni kehtinud kaitseministri 21.12.2012 määruse nr 24 kehtetuks.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Määruse kehtestamisega korrastatakse identifitseerimiskoodi moodustamise põhimõtteid ja isikuplaatide väljastamise korda. KRA väljastab aastas isikuplaate ca 10 000. Tulenevalt ajateenijate arvu kasvust, suureneb järgnevatel aastatel ka väljastatavate isikuplaatide hulk.

---

¹ International Committee of the Red Cross. GCI artikkel 16 kommentaarid, p-d 1565-1572. Commentary on the First Geneva Convention: Convention (I) for the Amelioration of the Condition of the Wounded and Sick in Armed Forces in the Field. Cambridge University Press: 2016.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu rakendamisega kaasnevad kulud on planeeritud Kaitseressursside Ameti eelarvesse. 2024. aastal planeeritakse väljastada 12 000 isikuplaati. 2024. aasta eelarvesse on planeeritud isikuplaatide väljastamiseks 44 638 eurot.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Kaitsevæele.